

УДК 37.091.39

ІНТЕГРАЦІЯ ЗНАНЬ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Доц. В. Д. Гірка, С. Ю. Краснопольська, Р. В. Юзбашан, І. О. Бердіков, Б. О. Савенко

Харківська медична академія післядипломної освіти, Медичний коледж

Нині, у час комп'ютерних технологій, все більше постає питання зацікавленості процесом навчання серед молоді. Великий обсяг інформації, відсутність компетентних підручників і систематизації матеріалу потребує розв'язання складної проблеми, як перетворити гігантський масив знань в індивідуальне надбання та знаряддя кожної особистості.

Щоб це знання не було мозаїкою окремих картин, а складало єдину цілісну картину, і виникає необхідність в інтеграції кількох дисциплін, де можна досягнути міжпредметних узагальнень.

Подано варіанти заходів, спрямованих на розв'язання цього питання, на прикладі науково-дослідних конференцій Медичного коледжу Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Ключові слова: освіта, знання, педагогічний процес, міждисциплінарна інтеграція.

ИНТЕГРАЦИЯ ЗНАНИЙ В МЕДИЦИНСКОМ ОБРАЗОВАНИИ

Доц. В. Д. Гирка, С. Ю. Краснопольская, Р. В. Юзбашан,
И. А. Бердиков, Б. О. Савенко

Теперь, во время компьютерных технологий, все больше встает вопрос заинтересованности процессом обучения среди молодежи. Большой объем информации, отсутствие компетентных учебников и систематизации материала требует решения сложной проблемы, как превратить гигантский массив знаний в индивидуальное достояние и орудие каждой личности.

Чтобы это знание не было мозаикой отдельных картин, а составляло единую целостную картину, и возникает необходимость в интеграции нескольких дисциплин, где возможно достичь межпредметных обобщений.

Представлены варианты мер, направленных на решение этого вопроса, на примере научно-исследовательских конференций Медицинского колледжа Харьковской медицинской академии последипломного образования.

Ключевые слова: образование, знания, педагогический процесс, междисциплинарная интеграция.

INTEGRATION OF KNOWLEDGE IN EDUCATION

V. D. Girka, S. Ju. Krasnopol'ska, R. V. Juzbashan,
I. O. Berdikov, B. O. Savenko

In our time of computer technology, the question of interest in the process of teaching among young people is becoming more and more common. The large amount of information, the lack of competent textbooks and systematization of the material requires solving a difficult problem, how to turn a gigantic array of knowledge into the personal possessions and tools of each individual.

For this knowledge not to be a mosaic of individual paintings, but to form a single integral picture, and there is a need for the integration of several disciplines, where it is most possible to achieve interdisciplinary generalizations.

This article presents the options for addressing this issue, for example, at the research conferences of the Medical College of the Hambruk Medical Academy of Postgraduate Education.

Keywords: education, knowledge, pedagogic process, interdisciplinary integration.

У час комп'ютерних технологій все нагальнішим є питання зацікавленості процесом навчання серед молоді й особливо серед студентів ВНЗ. Великий обсяг інформації, масив індивідуальної самостійної роботи, відсутність компетентних підручників та систематизації матеріалу — одне з найважливіших питань сучасної освіти. Оновлення реформи освіти потребує розв'язання складної проблеми, як перетворити гігантський масив знань в індивідуальне надбання та знаряддя кожної особистості [1, 9, 10].

Світ «інформаційних» взаємовідносин між студентом і знаннями стає все складнішим, тому молодь потребує вміння розв'язувати складні питання, критично ставитися до

обставин, порівнювати альтернативні точки зору та приймати зважені рішення, використовуючи як іноваційні форми навчання, так і класичні методи викладання. Тому постає необхідність в інтеграції кількох дисциплін, де можна досягнути міжпредметних узагальнень [6, 7, 8].

Головною проблемою інтеграційного засвоєння знань у студентів медичних коледжів нині є відсутність спорідненості систематизації базових та клінічних дисциплін. Адже існує необхідність завжди й усюди брати разом те, що пов'язане одне з одним. Актуальність цього питання пояснюється тим, що всі знання виростають з одного коріння — навколишньої

дійсності, мають між собою зв'язки, а тому їх необхідно вивчати у зв'язках.

Поняття інтеграції (від лат. «повний, цілісний») — це створення нового цілого на основі виявлення однотипних елементів і частин із кількох раніше розрізнених одиниць [2, 3, 4, 5] (навчальних предметів, видів діяльності тощо), що дає змогу поєднати, наприклад, такі дисципліни, як «Анатомія людини» та «Фізіологія» із «Медсестринством у хірургії». Для кращого засвоєння матеріалу на заняттях та підвищення професійної майстерності проводять комп'ютерне тестування та тестування онлайн на сайті циклової методичної комісії з відповідної дисципліни, майстер-класи, заняття з використанням наочних наслідків травмування на кафедрі судово-медичної експертизи та на базах лікувальних закладів, підпорядкованих ХМАПО.

Дуже часто на заняттях із базової дисципліни «Анатомія людини» розглядають питання на тему «Остеологія та артрологія», де основною проблемою є визначення будови та функції скелета людини не на муляжах та плакатах і роздавальному матеріалі, а на різних ситуаційних задачах, із визначенням пріоритетної проблеми пацієнта та розв'язанням алгоритму надання медичної допомоги. Застосування інтеграційних методів створює можливість узагальнити знання з базової дисципліни та підготувати напрямок систематизації і поглибленого вивчення студентами клінічних дисциплін різного спрямування (особливо в хірургії).

У цьому випадку заняття, що інтегровані в міжциклові дисципліни, поєднують зміст різних предметів навколо вивчення однієї теми, наприклад: запровадження науково-дослідних конференцій, які побудовані на тісних міжпредметних зв'язках і проводяться спільно двома викладачами відповідних дисциплін. Із грудня 2013 р. на об'єднаному засіданні циклових методичних комісій: «Соціально-економічних та базових дисциплін» і «Практичної та професійної підготовки (хірургічний напрям)», було прийнято рішення про проведення сумісної конференції із дисциплін «Фізіологія» та «Медсестринство в хірургії». Студентами під керівництвом викладачів відповідних дис-

циплін підготовлено доповіді до конференції: «Біологічні аспекти старіння. Практика в хірургічному лікуванні хворих різних вікових категорій».

Студенти-доповідачі змогли досягти інтегративних цілей для міждисциплінарної конференції і розкрити зміст та практичне значення цієї теми в медицині.

На обговоренні між студентами та викладачами, яке відбувається після конференції з метою визначення цілісного освітлення теми, ефективності та зацікавленості студентами цього способу інтеграції міждисциплінарного матеріалу, помічено, що деякі доповіді були переважані новизною наукової інформації, яка заважала більшості студентам систематизувати отримані знання.

На спільному засіданні цикловими комісіями було прийнято рішення про подальше вивчення та запровадження інтеграційних занять у системі навчання як доцільний метод засвоєння та систематизації знань студентами. Протоколом засідання було заплановано та затверджено розширення інтегративних напрямків за рахунок включення більшої кількості дисциплін, які вивчаються на різних курсах навчання, в міждисциплінарних конференціях.

Для визначення інтегративної зацікавленості було проведено анкетування серед студентів різних курсів із метою виявлення актуальних міждисциплінарних питань. За результатами анкетування обрано такі теми: «Вплив різних видів випромінювання на тканини людини», «Проблема болю. Шляхи її вирішення», «Фізіологічні зміни в роботі слухового аналізатора та фактори, що впливають на якість слуху», «Фізичні та біохімічні аспекти здорового харчування нації», «Фітотерапія в житті жінки», «Діагностика та профілактика передракових захворювань». Із зазначених конференцій, проведених у 2013–2016 навчальних роках, міждисциплінарну інтеграцію було впроваджено в такі дисципліни: «Біологія», «Анатомія людини», «Фізіологія», «Медсестринство в хірургії», «Медсестринство в акушерстві», «Медсестринство в оториноларингології», «Медсестринство в онкології».

На період 2017–2018 навчальні роки заплановано конференції на такі теми: «Сто рецептів краси», «Серце — двигун життя» тощо. Ґрунтуючись на проведених раніше конференціях із «Медсестринства в хірургії», викладачами було запропоновано використання вже апробованих на інших дисциплінах інтернет-технологій для вебінарних міждисциплінарних конференцій.

Ініціатива інтеграції продовжується і в позааудиторній самостійній роботі. Вона відкриває безмежні перспективи для оновлення змісту обраної професії, спонукає формуванню духовної краси особистості, вихованню студентської молоді в дусі найкращих людських цінностей майбутніх професіоналів [8, 9].

Для вдалого проведення такого заняття, на якому не має переважання студентів враженнями від надлишку інформації, щоб заняття не було мозаїкою окремих картин, а складало єдину цілісну картину теми, в практиці нашого коледжу часто застосовується пошуково-дослідна робота. Під час такої інтегрованої роботи між студентами різних курсів і викладачами різних дисциплін має бути розуміння навіщо, що і як саме слід робити, а не механічне виконання вказівок викладачів.

Для цього виділяють певні етапи планування інтегрованого заняття, які сприяють ефективнішому його проведенню [4, 6, 7]:

- вибір теми (поєднання тем із базових та клінічних дисциплін);
- визначення змісту навчального процесу;
- постановка комплексної мети заняття;
- підбір матеріалу для розкриття теми (наприклад, анатомо-фізіологічні аспекти роботи серця та реанімація під час зупинки серця);

– застосування різних форм співпраці на занятті;

– способи перевірки розуміння студентами теми (тестування, моделювання невідкладної допомоги під час зупинки серця).

Інтегровані заняття мають такі особливості:

1) заняття повинно мати чітко сформульовану навчально-пізнавальну мету, що потребує залучення знань із кількох предметів;

2) необхідно продумати використання на занятті таких форм і методів його проведення, щоб забезпечити високу активність студентів у застосуванні знань із тих предметів, які є складовими елементами інтегрованого заняття (нестандартних форм проведення заняття, сучасних технологій навчання: проектора, комп'ютера тощо);

3) слід заздалегідь узгодити трактування та суть понять і явищ, що вивчаються, із кожного предмета;

4) заняття має сприяти позитивному ставленню до навчання, що досягається виконанням самостійних робіт на інтегрованій основі.

Усі етапи підготовки та проведення інтегрованого міждисциплінарного заняття розглядаються на прикладі науково-практичної студентської конференції.

ВИСНОВКИ

Використання інтегрованих занять вносить певний вклад у підвищення професійної майстерності викладачів, сприяє прагненню та свідомій зацікавленості студентів в оволодінні клінічними дисциплінами, що в перспективі позитивно впливає на рівень підготовленості та професіоналізму майбутніх випускників, забезпечуючи їхню конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балин А. В. Использование инновационных методов в образовании [Електронний ресурс] / А. В. Балин // Молодой ученый. — 2014. — № 2. — С. 724–725. — Режим доступу: <http://moluch.ru/archive/61/9007>
2. Використання інтерактивних методів навчання на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики і біобезпеки [Електронний ресурс] / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук, О. А. Кочубей. — Режим доступу: <http://www.refs.in.ua/m-kochubej-o-a-vikoristannya-interaktivnih-metodiv-navchannya.html>
3. Гущин Ю. В. Интерактивные методы обучения в высшей школе / Ю. В. Гущин // Dubna Psychological Journal. — 2012. — № 2 — С. 1–18.

4. Осмоловская И. М. Инновации и педагогическая практика / И. М. Осмоловская // Народное образование. — 2010. — № 6. — С. 182–188.

5. Панченков А. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання : методичний посібник / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. — Київ : А.П.Н., 2003. — 72 с.

6. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті : монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик [та ін.] ; за ред. С. О. Сисоєвої. — Київ : Віпол, 2001. — 502 с.

7. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; за ред. О. І. Пометун. — Київ : А.С.К., 2004. — 192 с.

8. Шахмаева К. Е. Интегративное обучение как основа организации командной работы студентов вуза [Электронный ресурс] / К. Е. Шахмаева, Л. И. Савва, Л. В. Павлова // Современные проблемы науки и образования. — 2017. — № 6. — Режим доступа: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=27303>

9. Яковлев Е. В. Интерактивные методы обучения в современном вузе / Е. В. Яковлев, Н. О. Яковлева // Современная высшая школа: инновационный аспект. — 2011. — № 3 — С. 56–62.

10. Shaping the Education of Tomorrow: 2012 Report on the UN Decade of Education for Sustainable Development, Abridged. — UNESCO, 2013. — 101 p.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ХМАПО ПЛАТНИХ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ Й УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКАРІВ НА 2018 РІК

КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ, НАРОДНОЇ ТА НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ, САНОЛОГІЇ

Зав. кафедри проф. Шкляр С. П. _____ **тел.: 725-26-99; 093-553-26-72**

Народна та нетрадиційна медицина

(для лікарів, які підтверджують звання лікаря-спеціаліста) 27.08–26.09

Санологія (для лікарів лікувального, педіатричного,

медико-профілактичного профілю). 27.09–27.12

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ

Зав. кафедри проф. Березняков І. Г. _____ **тел.: 725-09-47; 725-09-40**

Терапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії) 29.05–27.06

Терапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії) 03.09–02.10

Терапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії) 21.11–20.12

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ, РЕВМАТОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ

Зав. кафедри проф. Опарін О. А. _____ **тел.: 706-46-17; 725-06-20**

Внутрішні хвороби. Випуск 2018 р. 03.09–31.12

КАФЕДРА ФІЗІОТЕРАПІЇ, КУРОРТОЛОГІЇ ТА ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Зав. кафедри проф. Зінченко О. К. _____ **тел.: 349-44-15; 349-44-28**

Фізичні чинники в лікуванні, реабілітації та профілактиці

(для лікарів лікувального профілю, фізіотерапевтів) 27.08–25.09

Вибрані питання фізіотерапії

(для лікарів лікувального профілю, фізіотерапевтів) 30.10–28.11